

la crònica | JOAN RIBAS

Eròtica gironina

El cronista elogia «El sentit d'Eros», de Pep Vila, i repassa l'erotisme a Girona

Pep Vila, aquest infatigable regirador de papers vells i descobridor de petites i grans meravelles històriques i literàries, ha tret a la llum un volum francament divertit, dins la col·lecció Quaderns de la Revista de Girona, titulat *El sentit d'Eros*.

En el seu contingut aporta material gràfic i escrit dels rastres que s'han trobat a les terres gironines sobre l'instint més antic de l'home i de la dona: l'erotisme. A fe que no li haurà estat gens fàcil, perquè no hi ha massa testimonis del desig carnal entre nosaltres, tot i que «les oques sempre han tingut bec». Fent un recorregut per les contrades, i de la mà de famosos literats, ha espigolat el cançoner eròtic de Ripoll, les llegendes palamosines, els «cornuts» de Banyoles, el epigrama de Fages de Climent... i altres curiositats amb un sexe més o menys explícit.

Allà on ha trobat menys tradició és a la ciutat de Girona, perquè durant tota la seva història havia estat una localitat levítica, infestada de monges, freres i capellans, que imposaven un silenci feroç sobre aquesta dissipadora qüestió. Prudenci Bertrana va ser el primer que va destapar el desig carnal en *Josafat* i en altres composicions, i va haver d'exiliar-se a Barcelona, marginat per una societat hipòcrita que el blasitava públicament però que llegia els seus llibres d'amagat.

Pep Vila ha trobat a les *Xilografies gironines*, recentment reeditades, uns gravats que evocuen el joc amorós: l'ocell engabiât, el peix a la canya, les mamelles al descobert... Són reclams discrets, fruit de les transformacions socials del segle XVIII.

A dalt, dos gravats de les *Xilografies gironines*. A sota, la Santa Susanna d'una clau de volta de la catedral.

Tal vegada l'autor hauria pogut reproduir Santa Susanna quan es banyava. La imatge despullada apareix en un medalló a la clau de volta de la capella de Sant Isidre de la catedral de Girona. Carles Vivó deia que no la van censurar perquè era en un lloc molt alt i els canonges no la podien veure prou bé.

Una altra anècdota del mateix lloc es va produir arran de la inauguració de la imat-

ge de Santa Cecília, patrona dels músics, en època contemporània. Els canonges la contemplaven i un d'ells es va atrevir a opinar: «Se li noten massa les formes femenines.» De sobte, i sense immutar-se, l'escultor va contestar: «Ui doncs, si l'hagués vista despullada tal com la vaig veure jo...!»

A la suma també hi podia afegir una evocació a *La llum del quarto fosc*, una passió apòcrifa que a finals dels anys cinquanta del segle passat els va costar un increïble procés judicial als autors Pius Puja-des i Jordi Soler. Els descarats autors no dubtaven a fer servir paraules procaces per adornar les seves sucoses escenes!

I sempre hem pensat que el més críptic fou Josep Maria de Sagarra, quan en el seu poema «Girona a la tardor» deia, al final: «...Sota les Voltes, la ciutat encesa és es-trident de riures i fanals, i cenyida de fosca la Devesa dreça milers de branques immortals... Fa una boira que sembla un vel de fada, sonen el clarinet i el tamborí... i el cor, com una nit molt estrellada, espera l'hora d'estimar i llanguir.»

A qui devia esperar Josep Maria de Sagarra, a Girona, aquell mes de novembre de l'any 1916?